

Asia: VN/32862/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi opioidiriippuvuuden vieroitus- ja korvaushoidosta opioidilääkkeillä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi opioidiriippuvuuden vieroitus- ja korvaushoidosta opioidilääkkeillä.

Suoja-Pirtti ry:n tarkoituksena on auttaa ja tukea henkilöitä, joilla on päihde- ja riippuvuushaittoja ja/tai mielenterveyden häiriöitä. Yhdistys tukee erityisesti ongelmiin ajautuneiden ihmisten sosiaalisten toimintaedellytysten vahvistumista, oikeutta asuntoon ja työhön sekä opintoihin toimintakykynsä puitteissa. Yhdistyksen ensisijaisia toimintamuotoja ovat toipumista tukevat asumisratkaisut ja monipuoliset asumispalvelut. Suoja-Pirtti ry tuottaa kuntouttavia asumispalveluja päihdeongelmaisille ja asunnottomille pääkaupunkiseudulla.

Kommentoimme asetusluonnosta ja teemme lisäehdotuksia sen 4 ja 5 pykälisiin. Koska nykyistä asetusta sovelletaan ja tulkitaan hyvin eri tavalla eri puolella maata ja mikä asettaa potilaat hyvin eri asemaan, teemme ehdotukset myös asetuksen yhdenmukaiseen soveltamisen ja tulkinnan helpottamiseksi.

4 § Korvaushoidon edellytykset

Edellä 3 §:ssä tarkoitetuilla lääkevalmisteilla saadaan aloittaa korvaushoito sellaiselle opioidiriippuvaiselle potilaalle, joka ei ole vieroittunut tai jolla ei riippuvuuden pitkäkestoisuuden ja kokonaistilanteensa vuoksi ole edellytyksiä vieroittua opioideista.

- Erittäin hyvä lisäys kohdasta ... tai jolla ei riippuvuuden pitkäkestoisuuden ja kokonaistilanteensa vuoksi ole edellytyksiä vieroittua opioideista. Tämä antaa mahdollisuuden päästä korvaushoitoon myös niille henkilöille, joiden on mahdotonta hakeutua ja sitoutua opioidien vieroitukseen.

Hoidon vaativuuden sitä edellyttäessä hoidon tarve tulee arvioida ja hoito aloittaa ja toteuttaa hyvinvointialueen erikoissairaanhoidon toimintayksikössä, valtion mielisairaalassa tai vankiterveydenhuollon yksikössä.

- Missä ja miten määritellään hoidon vaativuus? Perustelumuistioon olisi hyvä avata tätä.

Sekä lääkehoidon että psykososiaalisen hoidon ja tuen tarpeen pitkäkestoisuuden vuoksi hoito tulisi toteuttaa mahdollisimman lähellä potilaan asuinpaikkaa.

- Tämä hyvä, mutta kuka määrittelee sen mikä on mahdollisimman lähellä? Perustelumuistioon olisi hyvä avata tätä.

5 § Hoitosuunnitelma

Opioidiriippuvuuden vieroitus- ja korvaushoidon tulee perustua hoitosuunnitelmaan, jossa lääke- ja psykososiaalisen hoidon lisäksi määritellään hoidon tavoitteet, potilaan muu terveyden- ja sairaanhoito, kuntoutus ja seuranta sekä yhteistyö sosiaali- ja terveystieteiden välillä. Hoidon tavoitteet tulee selvittää hoitoa aloitettaessa ja niitä tulee säännöllisesti tarkistaa. Hoitosuunnitelmaa on tarvittaessa täydennettävä yhteistyössä sosiaalihuollon kanssa tehtävällä palvelusuunnitelmalla.

- Palvelusuunnitelma on hyvä lisäys. Korvaushoidossa tuetaan liian vähän sosiaalisten toimintaedellytysten vahvistumista, oikeutta asuntoon, työhön ja opintoihin.

Yleistä

Asetus 33/2008 oli helpompilukuinen, kun siinä oli pykälää enemmän. Tämän vuoksi asetuksen kokonaisuutta olisi hyvä täsmentää, ja antaa soveltamisohjeita perustelumuistiossa tai tehdä erillinen soveltamisopas, mitkä helpottaisivat asetuksen yhdenmukaista soveltamista ja tulkintaa koko maan alueella.

Oppaan laatimista puoltaisi myös se seikka, että uudistuneet terveydenhuoltolain säännökset päihde- ja riippuvuushoidosta sekä sosiaalihuoltolain päihde- ja riippuvuuspalveluista tulevat asetuksen soveltamisen yhteydessä myös soveltuvin osin noudatettavaksi. Näin tuotaisiin samalla esille päihdehoidon ja -palvelujen kokonaisuutta asetusta käytännössä soveltaville sekä huomioitavaksi myös sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyövelvoitteet.

Lisäksi olisi hyvä myös tuoda esille hoidossa sovellettava potilaslaki ja sosiaalihuollon puolella sovellettava sosiaalihuollon asiakaslaki liittyen mm laadultaan hyvään hoitoon ja palveluun sekä siihen liittyvään kohteluun.

Kokoamalla myös yhteen ohjeistusta muihin käytännön soveltamistilanteisiin kuten esim. Mielenterveystalon Opioidikorvaushoidon käytännön oppaassa ja esim. THL:n Suositus terveydenhoidollisesta huumetestauksesta toisi selkeyttä opioidiriippuvuuden vieroitus- ja korvaushoidosta opioidilääkkeillä järjestämisvastuusta sekä käytännön toteuttamisesta hyvinvointialueiden päättäjille ja korvaushoidossa työskenteleville. Tämä parantaa potilaiden oikeuksien toteutumista ja oikeusturvaa.

Pia Miettinen, toiminnanjohtaja Suoja-Pirtti ry

Marjo Tervo, lakimies, hallituksen jäsen Suoja-Pirtti ry

Miettinen Pia
Suoja-Pirtti ry - Suoja-Pirtti ry:n hallitus ja toiminnanjohtaja